

Sarajevo, 28.10.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.10.2019.- 25.10.2019.

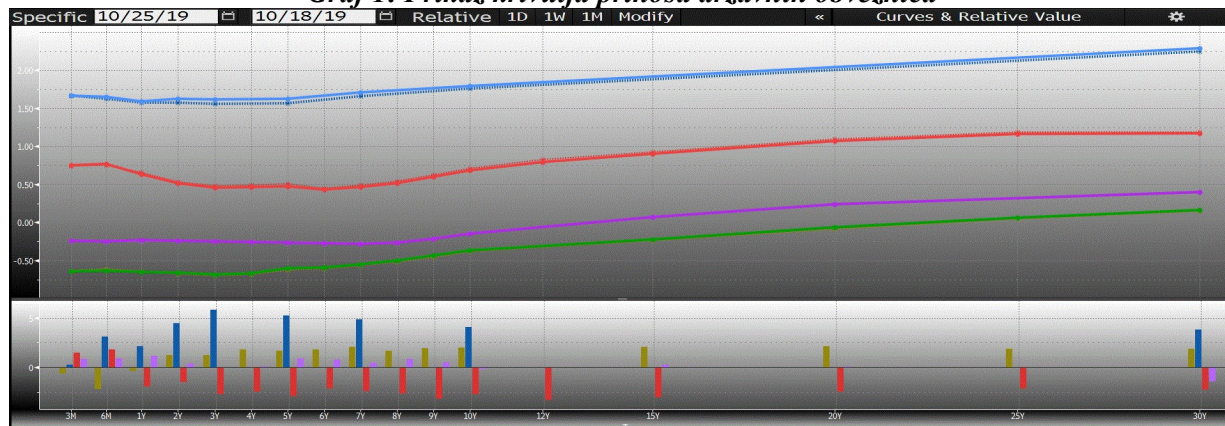
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19
2 godine	-0,66	-	-0,65	1,57	-	1,62	0,54	-	0,52	-0,23	-	-0,23
5 godina	-0,62	-	-0,60	1,57	-	1,62	0,51	-	0,48	-0,27	-	-0,26
10 godina	-0,38	-	-0,36	1,75	-	1,79	0,71	-	0,68	-0,13	-	-0,14

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	18.10.19	-	25.10.19
3 mjeseca	-0,605	-	-0,618
6 mjeseci	-0,610	-	-0,632
1 godina	-0,626	-	-0,625

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.10.2019. godine (pune linije) i 18.10.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenom referentnu kamatnu stopu (0,0%), depozitnu stopu (-0,50%) te stopu po kojoj kreditira banke (0,25%). Takođe, potvrđeno je da će od novembra kupovati obveznice u iznosu od 20 milijardi EUR mjesečno i da će to trajati „sve dok bude potrebno“. Na pratećoj konferenciji za novinare predsjednik Draghi, kojem je ovo bila posljednja sjednica, izjavio je da ECB u skorijoj budućnosti ne vidi rizik mogućeg dostizanja limita kupovina obveznica putem programa kvantitativnih olakšica. Kao i ranije, i na ovoj sjednici je ponovo naglašena potreba za fiskalnim stimulansima, ali bez navođenja konkretnih članica eurozone. Odluke koje su donesene na septembarskoj sjednici UV ECB Draghi je opisao kao pozitivne, uzimajući u obzir da sve što se nakon toga desilo pokazuje da je odlučnost ovog tijela da na vrijeme djeluje bila opravdana. Uprkos slabom privrednom rastu širom eurozone, Draghi je insistirao da koristi od stimulativne monetarne politike uveliko premašuju rizike koji idu uz nju te je odbacio navode da javno razilaženje mišljenja unutar UV ECB „kviri njegovo nasljeđe“. Draghi je priznao da ECB pažljivo prati bilo kakve nenamjerne posljedice ultraniskih i negativnih kamatnih stopa, ali dodao da su iste stimulisale privredu putem

povećanog kreditiranja i da su pomogle da povećaju zaposlenost. Kao najveći rizik po eurozonu navedeno je usporenje privrednog rasta, a kao osnovni rizici trgovinske nesuglasice, Brexit i slično. Ipak, Draghi je izjavio da trenutni podaci ukazuju na umjeren, ali pozitivan rast u drugoj polovini tekuće godine. Na kraju sedmice objavljene su i kvartalne projekcije profesionalnih prognoza koje su pokazale da je došlo do smanjenja prognoza kretanja inflacije, kao i rasta GDP-a u odnosu na one iz prethodnog kvartala. Prognoze stope inflacije u eurozoni su za 2020. godinu smanjene za 0,2% na 1,2%, dok su za tekuću i 2021. godinu prognoze smanjene za po 0,1%, na 1,2% i 1,4%, respektivno. Dugoročne prognoze inflacije su nepromijenjene te i dalje iznose 1,7%, a što je i dalje ispod ciljanog nivoa od oko 2%. Takođe, prognoze rasta stope GDP-a u eurozoni su za ovu i 2021. godinu smanjene za po 0,1% na 1,1% i 1,3%, respektivno, a za 2020. godinu na 1,0% (za 0,3% manje u odnosu na prognoze iz trećeg kvartala). Dugoročne prognoze rasta GDP-a su nepromijenjene te iznose 1,4%. Istraživanje ECB je pokazalo da su banke u eurozoni u trećem kvartalu ublažile standarde kreditiranja te da očekuje da će takvi ostati i u posljednjem kvartalu ove godine.

Početkom prošle sedmice prinosi sigurnijih obveznica su bilježili rast, ali najviše pod uticajem pozitivnih signala vezano za trgovinske pregovore SAD i Kine. Već narednog dana prinosi obveznica dužeg roka dopiće su korigovani na niže, a blagi pad je nastavljen do četvrtka. Ponovni rast prinosa zabilježen je u petak, a na to su još jednom uticala povećana očekivanja da bi u novembru moglo doći do potpisivanja prve faze sporazuma između SAD i Kine. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 1 i 2 bazna poena. Nešto veći rast prinosa od 5 baznih poena u ovom periodu zabilježen je kod italijanskih i španskih obveznica kraćeg roka dopiće. Na kraju protekle sedmice agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je povećala rejting Grčke za jednu stepenicu na BB- sa B+, s tim da su izgledi rejtinga i dalje „pozitivni“.

Evropska komisija je poslala zahtjev za dodatno obrazloženje nacarta budžeta za 2020. godinu za pet članica eurozone, zbog rizika da bi njihovi budžeti mogli ugroziti fiskalna pravila. Te zemlje su: Francuska, Belgija, Španija, Italija i Portugal. Iako je nivo budžetskog deficita Italije u skladu s pravilom (do 3% GDP-a), EK zahtijeva od Italije da deficit bude i manji, kako bi se smanjio ukupan dug zemlje. Odnos duga i GDP-a Italije je zaključno s junom iznosio 138% (gornja granica je 60%), što nakon Grčke predstavlja najveći nivo duga u eurozoni.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ (G/G) 2018.	-	85,9%	85,1%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) OKT	-6,8	-7,6	-6,5
3.	Ifo poslovno povjerenje u narednih 6 mjeseci – Njemačka OKT	91,0	91,5	90,9
4.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska OKT	106	105	106
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) OKT	50,3	50,2	50,1
6.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.) OKT	48,8	48,6	48,5
7.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.) OKT	51,0	52,6	50,8
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) AUG	-	-0,4%	1,8%
9.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G) AUG	-	1,4%	1,5%
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska SEP	-	5,9%	6,1%
11.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno) III kvartal	13,75%	13,92%	14,02%
12.	Promjena broja nezaposlenih – Francuska (u '000) III kvartal	-	3.364,5	3.377,3

SAD

Finansijsko tržište u SAD protekle sedmice je bilo relativno mirno. Ministar trgovine SAD Ross je izjavio da bi novi trgovinski pregovori s EU mogli biti alternativa nametanju carina na uvoz automobila narednog mjeseca. SAD su u petak počele primjenu tarifa na uvoz iz EU u vrijednosti od oko 7,5 milijardi USD, a koje su rezultat presude Svjetske trgovinske organizacije vezano za ilegalne subvencije Airbusa. Predsjednik SAD Trump je izjavio da se nada da će „faza 1“ trgovinskog sporazuma biti potpisana na sastanku narednog mjeseca u Čileu. U petak su zvaničnici Kine potvrdili da ta zemlja ima za cilj kupiti najmanje 20 milijardi USD vrijednosti američkih poljoprivrednih proizvoda u narednoj godini, nakon

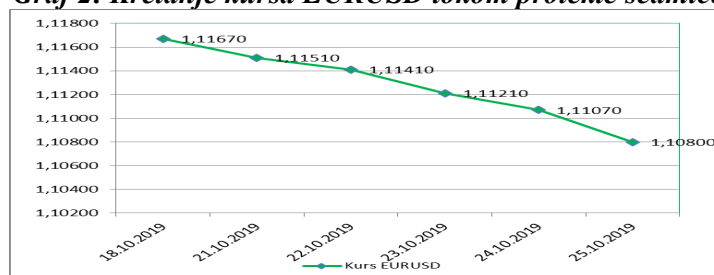
djelimično postignutog sporazuma sa SAD. Time bi nivo uvoza američkih poljoprivrednih proizvoda u Kinu bio približan onom iz 2017. godine, prije nego što je predsjednik Trump počeo trgovinski rat. Navedeno je pozitivno djelovalo na očekivanja da bi potpisivanje „faze 1“ trgovinskog sporazuma moglo da se desi u novembru. Prema rezultatima Reutersove ankete, ekonomski analitičari su stava da nedavno primirje u trgovinskom ratu između SAD i Kine nije ekonomska prekretnica i nije učinilo ništa da smanji rizik vezano za recesiju u SAD u naredne dvije godine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	OKT	50,9	51,5	51,1
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	OKT	51,0	51,0	50,9
3.	Obim porudžbina trajnih dobara P	SEP	-0,7%	-1,1%	0,3%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	18. OKT	-	-11,9%	0,5%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	19. OKT	215.000	212.000	218.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	20. OKT	-	63,4	63,5
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	SEP	-7	8	-9
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S.	SEP	-3	-3	-2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1167 na nivo od 1,1080, što predstavlja pad od 0,78% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekla sedmica je u Velikoj Britaniji i dalje bila pod uticajima odluka o Brexitu i produženja roka za Brexit. Sporazum koji je premijer Johnson postigao s EU je prošao prvu prepreku u Parlamentu, ali su zastupnici odbacili „program pokreta“ premijera Johnsona kojim se ograničava provjera zakona na svega tri dana u nastojanju da se ispoštuje 31.10.2019. godine kao rok za Brexit, čak i nakon što je Johnson zaprijetio da će isti povući i zatražiti opšte izbore. U takvim okolnostima, Parlament je prisilio premijera Johnsona da pismenim putem zatraži produženje Brexita.

EU je u petak prihvatila da se konačan rok za Brexit produži. U nacrtu odluke EU o produženju Brexita navedeno je da je period produženja u skladu s članom 50. Ugovora o EU te da se produžava do 31. januara 2020. godine. Pored toga, EU je sugerisala da ovo produženje isključuje bilo kakvo ponovno otvaranje sporazuma o povlačenju, takođe se ističe u odluci koju je usvojila EU, te je naglašeno da je Velika Britanija još uvijek punopravni član EU koji ima određene obaveze vezano za uplate u budžet EU sve dok ne napusti EU, kao i da ne treba da traga za načinima da zaustavlja ključne odluke EU. Razdvojenom Parlamentu Velike Britanije daje se dodatno vrijeme da odluči o pozivu premijera Johnsona za prijevremene izbore.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	OKT	-	-0,2%	0,2%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SEP	8,9	8,7	4,9
3.	CBI poslovni optimizam	OKT	-30	-44	-32
4.	Hipotekarni krediti	SEP	42.350	42.310	42.527

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,86097 na nivo od 0,86372, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2984 na nivo od 1,2827.

JAPAN

Reuters je prošle sedmice objavio vijest da japanska Agencija za finansijske usluge i BoJ zahtijevaju od sistemski važnih banaka provođenje testova na stres koristeći zajedničke scenarije i zajedničko pregledanje rezultata. Navodi se da će sedam većih japanskih banaka sprovesti te testove, a primarni cilj je pripremiti banke na turbulencije na finansijskom tržištu u slučaju globalne recesije ili dugotrajnog trgovinskog rata između SAD i Kine. Scenariji bi trebalo da pretpostave nagli skok JPY te pad na tržištima dionica.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ smanjiti kratkoročne i srednjoročne kamatne stope, ukoliko to bude potrebno, kako bi se ublažila monetarna politika, te je sugerisao da će dalje produbljivanje negativne zone kamatnih stopa biti glavno sredstvo u borbi protiv rasta inostranih rizika. Kuroda je, takođe, istakao da BoJ već ima fleksibilan okvir koji joj omogućava da ubrza kupovine ETF-ova ukoliko tržišta postanu nestabilna.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

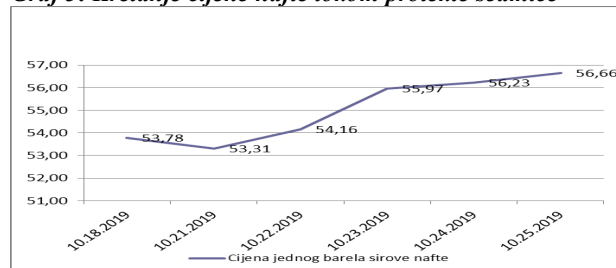
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	SEP	54,0	-123,0	-143,5
2.	Izvoz (G/G)	SEP	-3,7%	-5,2%	-8,2%
3.	Uvoz (G/G)	SEP	-2,8%	-1,5%	-11,9%
4.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti (M/M)	AUG	0,1%	0,0%	0,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	OKT	-	48,5	48,9
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	OKT	-	50,3	52,8
7.	Vodeći indeks F	AUG	-	91,9	93,7
8.	Koicidirajući indeks F	AUG	-	99,0	99,7
9.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	SEP	-	-35,5%	-37,0%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 121,07 na nivo od 120,41, što predstavlja sedmični pad od 0,55%. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 108,45 na nivo od 108,67.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,78 USD (48,16 EUR). Tokom protekle sedmice zabilježen je rastući trend cijene ovog energenta. Analitičari Goldman Sachsa očekuju da će se cijena jednog barela sirove nafte tokom 2020. godine kretati na nivou od oko 60 USD, čak i ukoliko OPEC+ zadrži proizvodnju na nivou iz četvrtog kvartala ove godine. Sredinom sedmice pojavile su se špekulacije da bi OPEC+ mogao u narednom periodu smanjiti proizvodnju više nego je to predviđeno sadašnjim sporazumom, a što je uticalo na rast cijene nafte. Na rast cijene nafte uticaj su imale i vijesti da su zalihe nafte u SAD u prošloj sedmici smanjene prvi put od početka septembra. API je objavila da su zalihe smanjene za 1,7 miliona barela u sedmici zaključno sa 18. oktobrom, na ukupnih 433,2 miliona barela. Proizvodnja nafte u Rusiji je u prve tri sedmice oktobra bila veća od limita koji su postavili OPEC i ostali saveznici za 47.000 barela dnevno. Rusija, koja je zajedno sa Saudijskom Arabijom omogućila da se ograniči proizvodnja OPEC+ u 2020. godini, je imala prilično šaroliku proizvodnju u ovoj godini. U prva četiri mjeseca 2019. godine nije uspjela da ispuni plan, ali su zastoji u tokovima nafte kroz najveći naftovod uticali na to da se proizvodnja vrati na dogovorene nivoe tokom maja, juna i jula. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi rast, kako su se pojavile vijesti da postoje znakovi napretka u pregovorima na relaciji Kina-SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 56,66 USD (51,14 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.490,05 USD (1.334,33 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata nije bilježila značajne promjene jer su investitori bili u iščekivanju signala moguće odluke Fed-a o eventualnoj promjeni referentne kamatne stope na sjednici koja se u ovoj sedmici održava. Krajem sedmice cijena zlata je bilježila rast i premašila je nivo od 1.500 USD po unci nakon što su objavljeni slabiji ekonomski podaci za Evropu i Japan, čime su pojačane špekulacije o daljim monetarnim olakšicama od strane globalnih centralnih banaka. Centralne banke širom svijeta nastavljaju da pojačavaju likvidnost finansijskog tržišta, te je teško predvidjeti scenario u kojem će cijena zlata bilježiti značajan pad duži vremenski period. Pojedini zvaničnici smatraju da su investitori zainteresovani da u svojim portfolijima imaju zlato, što bi moglo imati pozivan uticaj na rast cijene ovog plemenitog metala.

Krajem sedmice, tačnije u petak, cijena zlata je nastavila da bilježi rast, te je dostigla nivo preko 1.500 USD po unci, pod uticajem očekivanja da će Fed smanjiti referentnu kamatnu stopu, zbog pojačanih geopolitičkih rizika na relaciji Kina-SAD, ali i nakon što je premijer Velike Britanije Johnson pozvao na prijevremene izbore. Cijena zlata je zabilježila blagi rast od 0,98% u odnosu na sedmicu ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,63 USD (1.357,97 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

